

BIULETYN

335

8.02.1997 r.

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

Marian Krzaklewski w Radomiu

Nasze życie związkowe w ubiegłym tygodniu zdobiła wizyta Przewodniczącego Komisji Krajowej "S" Mariana Krzaklewskiego, która miała miejsce w środę. A była to wizyta o bardzo bogatym programie, szczególnie dla naszego gościa. Jej przebieg znalazł odbicie zarówno w mediach antenowych jak i prasowych. Prasa związkowa dla porządku musi odnotować wydarzenia tego dnia, choć nie będzie tu konkurencyjna.

Wizyta rozpoczęła się krótkim spotkaniem, w godzinach rannych, z członkami Zarządu Regionu i rozmową przy śniadaniu z władzami miasta Radomia.

W godzinach południowych szef Akcji Wyborczej Solidarność wziął udział w dwugodzinnym spotkaniu z przewodniczącymi Komisji Zakładowych "S" w regionie. Podstawowym tematem wystąpienia Przewodniczącego Związku była konstytucja Rzeczypospolitej, najistotniejsza ustawa - gwarantująca prawa narodu. Marian Krzaklewski wskazał na zapisy Obywatelskiego Projektu Konstytucji "zabezpieczające prawa związkowe i skuteczność w kierunku umów cywilno-prawnych", a które nie znalazły się w projekcie przyjętym przez Parlamentarną Komisję Konstytucyjną.

Ważnym wydarzeniem tego dnia było uczestnicstwo Przewodniczącego Komisji Krajowej w obradach Rady Sekcji Krajowych Przemysłu Zbrojeniowego i Lotniczego, które odbywały się w Łuczniku. Poważne kłopoty radomskiego zakładu zbrojeniowego: opóźnione i wypłacane na raty wynagrodzenia dla pracowników, przestoje, nie omijające w ostatnich miesiącach innych przedsiębiorstw tej branży - stanęły u podstaw zorganizowania obrad, przez przewodniczącego MK "S" Zbigniewa Cebulę, właśnie w Łuczniku. Rada Sekcji przyjęła uchwałę, w której wystąpiła do KK o odwołanie sporu zbiorowego z rządem i zapowiedziała manifesta-

cję w Warszawie. Marian Krzaklewski przyjął tę decyzję ze zrozumieniem. - Branżowa Solidarność zrobiła więcej niż do niej należało. Wymusiła program restrukturyzacji, rozpoznała problemy, wskazała rozwiązania i negocjowała przez lata. Brak systemowych rozwiązań, brak polityki rządu w stosunku do poszczególnych gałęzi przemysłu doprowadziły do zaprzepaszczenia tego ogromu prac, a problemy z 1992r. wróciły jak bumerang - tak Przewodniczący KK, w największym skrócie, ocenił dzisiejszą sytuację.

Złożenie kwiatów przy pomniku Pomordowanych Pracowników Fabryki Broni w czasie II wojny światowej, przekazanie pamiątkowej statuetki "łucznika" dopełniły program wizyty Mariana Krzaklewskiego w radomskim Łuczniku.

Dzień gościny szefa AWS, 12 lutego, przypadł na środę popielcową, pierwszy dzień Wielkiego Postu. Związkowcy, wraz z Marianem Krzaklewskim i gospodarzem Zdzisławem Maszkiewiczem uczestniczyli w wieczornej Mszy św., koncelebrowanej przez J.E. Księża Biskupów Diecezji Radomskiej Edwarda Materskiego i Adama Odzimka oraz J.E. Ks. Biskupa Sandomierskiego Edwarda Frankowskiego. Wysłuchali homilii i nauki rekolekcyjnej przeznaczonej dla ludzi pracy, głoszonej przez Ks. Bp Frankowskiego nawiązującej do lokalnych wydarzeń, mających udział w drodze do wolności narodu polskiego: zrywu sprzeciwu wobec władzy komunistycznej radomskich robotników w czerwcu 1976 roku i duszpasterskiej roli, opłaconej ofiarą życia, Ks. Romana Kotlarza.

Późnym wieczorem Marian Krzaklewski spotkał się z sygnatariuszami Regionalnego Oddziału Akcji Wyborczej Solidarność. Była to okazja to przekazania informacji z pierwszej ręki o ostatnich pracach i decyzjach Rady Krajowej i Zespołu Koordynacyjnego Akcji.

/Szczegółowe zrelacjonowanie tej ważnej wizyty, ze względu na ograniczenia czasowe, muszę odłożyć na kolejny numer Biuletynu, za co przepraszam Czytelników./

Anna Rajchert

WZNOWIENIE SPORU ZBIOROWEGO W OBRONIE INTERESÓW PRACOWNIKÓW

Uchwała: Dramatyczna sytuacja załóg i przedsiębiorstw przemysłu obronnego i lotniczego, spowodowana między innymi:

- brakiem wpływów środków finansowych z tytułu utrzymania rezerw obronnych państwa ujętych w planie PMG,
- brakiem zamówień na uzbrojenie i sprzęt dla naszej armii,
- brakiem jednoznacznych aktów prawnych sankcjonujących funkcjonowanie zakładów o szczególnym znaczeniu dla obronności Państwa,
- brakiem środków na restrukturyzację i konwersję PPOiL,
- brakiem realizacji zatwierdzonych przez Rząd strategicznych programów rozwojowych, oraz brak reakcji Rządu RP na wcześniejsze wystąpienia w tych sprawach Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego NSZZ "Solidarność", zmusza nas do podjęcia zdecydowanych działań w celu obrony podstawowych interesów przedsiębiorstw przemysłu obronnego i lotniczego oraz zatrudnionych w nich pracowników.

Rada Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego i Lotniczego NSZZ "Solidarność" postanawia:

- Wystąpić do Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" o wznowienie sporu zbiorowego KK NSZZ "S" z Rządem RP wszczętego w 1995 roku.
- Zorganizować w dniu 7 marca 1997 roku od godz. 12.00 w Warszawie manifestację uliczną.

W przypadku braku jednoznacznych decyzji wychodzących naprzeciw postulatom załóg pracowniczych zostaną zaostrzone formy protestu.

Radom, 12.02.1997r.

Jeszcze możesz kupić związkowy kalendarz '97.

- Przypominamy, że zawiera on ważne dokumenty związkowe i ustawy istotne w pracy działacza związkowego. Zainteresowanych kierujemy do p. Małgorzaty Godzińskiej.

* KRÓTKO Z REGIONU *

*Problemy pracowników branży azbestowo-cementowej były przedmiotem rozmów rządowo-związkowych, które odbyły się w sobotę, 8 lutego w Ministerstwie Pracy w Warszawie. Była to druga tura negocjacji. - Przypominamy, że w rozmowach uczestniczą przedstawiciele ZWAC-u w Wierzbicy, w którym to zakładzie, od 1 grudnia ub.r. kontynuowana jest akcja protestacyjna.

*W spotkaniu członków zespołów problemowych Akcji Wyborczej Solidarność, które odbyło się w Małej Politechniki Warszawskiej, w poprzednią sobotę, zorganizowanego Oddziału AWS Ziemi Radomskiej udział wzięli: Zbigniew Dziubasik, Andrzej Belina, Jan Rejca, Tadeusz Wydra, Stanisław Iwanicki, Maria Baran, Marzena Wróbel, Sławomir Grela, Marek Siwiec, szaryd Fałek, Ireneusz Tytus Fijałkowski, Marek Sulewski, Jerzy Bochnia, Jolanta Kucharska.

Spotkanie to oficjalnie rozpoczęło pracę nad szeregami krajowego programu wyborczego AWS.

*We wtorek, 11 lutego obradował Zarząd Regionu Ziemia Radomska.

*W Urzędzie Wojewódzkim, we wtorek związkowcy spotkali się z Maciejem Trzaskowskim, dyrektorem Wydziału Polityki Regionalnej i Przekształceń Własnościowych w sprawie wyników kontroli w Wytwórni Części Zamiennych w Radomiu. Z.Maszkiewicz reprezentował wnioskodawcę kontroli, Zarząd Regionu. W spotkaniu udział wzięli ponadto Andrzej Sirak - przewodniczący KZ "S" w WCZ i były przewodniczący Janus. Omówione zostały poszczególne zapisy protokołu pokontrolnego, a następnie zaakceptowane przez interesowane strony. - Po spotkaniu Z.Maszkiewicz poinformował, że zarzuty zawarte we wniosku znalazły potwierdzenie w kontroli UW. Zgodnie ze stosowaną procedurą, protokół trafi pod obrady Zarządu Regionu, który zdecyduje o dalszej drodze postępowania.

Dyrektor Trzaskowski zapowiedział spotkanie w sprawie wyników kontroli z przewodniczącym R. Pracowniczej WCZ.

*Podczas posiedzenia - w środę, 12 lutego - Rejonowa Rada Zatrudnienia w Radomiu, przedstawiciel NSZZ "S" - Adam Bocheński zwrócił się do pozostałych członków Rady o poparcie wniosku do ministra pracy o skierowanie - w drodze rozporządzenia - uprawnień refundacji kosztów zakwaterowania i dojazdu do pracy na bezrobotnych z naszego województwa i jednocześnie objęcie tym prawem zatrudnionych na czas ośmiu miesięcy.

Zarząd Regionu "S" skierował taki wniosek kilka

tygodni wcześniej i otrzymał odpowiedź ministra pracy dającą nadzieję na pozytywne zapisy prawne. Projekty omawianych zapisów zostały poddane szerokiej konsultacji; jest to więc najlepszy czas na wsparcie wniosków.

A.Bocheński przedstawił Radzie całość sprawy. Odbyło się głosowanie. Wniosek zyskał akceptację wszystkich członków Rady. Dokument zostanie przekazany również do wiadomości Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia.

Przepadł natomiast w głosowaniu /jeden głos - za; trzy - przeciw; cztery wstrzymujące/ inny wniosek naszego przedstawiciela. A.Bocheński zaproponował, by Rada zainteresowała posłów - poprzez Marszałka Sejmu - ograniczeniem uprawnień rad zatrudnienia, jakie wniosła nowela ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Jako przykład, przywołał odebranie prawa do opiniowania decyzji o umarzaniu pożyczek z Funduszu Pracy na tworzenie nowych miejsc pracy i na działalność gospodarczą, czy prawa do opiniowania umarzania nienależnie pobranych świadczeń.

Przypomnijmy, że w skład rad zatrudnienia wchodzi przedstawiciele związków zawodowych, pracodawców, samorządu terytorialnego. Przewodniczącymi, z mocy prawa, są wojewoda w wojewódzkiej radzie i kierownik rejonowego urzędu pracy w rejonowej radzie zatrudnienia.

*W czwartek, 13 lutego, doszło do zapowiadanego spotkania Zespołu Konstytucyjno-Negocjacyjnego Zarządu Regionu z p.o. wojewody radomskiego Zbigniewem Gołąbkim i dyrektorem Maciejem Trzaskowskim. "S" reprezentowali: Andrzej Piszczyk, Jan Skowroński i Barbara Matias. - Na mocy zawartego w lipcu 1995r. wzajemnego "Porozumienia", dokonano oceny sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw woj. radomskiego, dla których wojewoda radomski jest organem założycielskim. Jak mnie poinformował J.Skowroński, w rozmowach położono szczególny nacisk na rozwiązywanie problemów zakładów o najgorszej kondycji finansowej i ekonomicznej, pod kątem ratowania miejsc pracy. Spośród 61 zakładów pracy podległych wojewodzie, 13 pracuje na stratach.

Rozmawiano również o pracy syndyków masy upadłościowej przedsiębiorstw. Według związkowców, praca syndyków winna zmierzać ku sprzedaży całych zakładów, a nie wyprzedaży poszczególnych części mienia.

*W czwartek, w MPK odbyło się Walne Zebranie Członków "S". Gościem związkowców był przewodniczący ZR Zdzisław Maszkiewicz. - M.in. ustalono, że zakładowa "S" przygotowuje ocenę realizacji postulatów strajkowych z sierpnia '96. Zostanie ona przedstawiona w przyszłym tygodniu prezesowi spółki MPK. Z.Maszkiewicz przekazał informacje ze spotkania Mariana Krzaklewskiego z przewodniczącymi KZ.

*W Lipsku, w czwartek obradowali członkowie Tereno-

wej Komisji Koordynacyjnej - Delegatury Zarządu Regionu. Rozmawiano o sytuacji w tamtejszych zakładach pracy. - W obradach udział wzięli Z.Maszkiewicz, który spotkał się również z "S" Zakładów Zespołów Samochodowych w Lipsku. Przedsiębiorstwo przeżywa poważne kłopoty, które skutkują brakiem środków na wynagrodzenia i zakup surowców.

*W piątek, Zarząd Regionu wystąpił do Państwowej Inspekcji Pracy z wnioskiem o kontrolę w radomskim "Pomozbycie" i spółce Inter-Auto", zarzucając pracodawcy łamanie praw związkowych i pracowniczych.

*W piątkowej audycji radia "Ave" wystąpił przewodniczący ZR - Z.Maszkiewicz.

A.R.

Posiedzenie 11 lutego

Obradował Zarząd Regionu

*Rejestracja i wykreślenia KZ "S"

*Lustracja w regionie

*Korespondencja do ZR

Zarząd Regionu przyjął uchwałę o rejestracji Komisji Zakładowej "S" w Spółdzielni Mieszkaniowej "I. uczeń". Podjęto decyzję, również w formie uchwały, o wyrejestrowaniu "S" w upadłych przedsiębiorstwach: RWT, Dozachem-Erg w Pionkach, Zakładach Zbożowo-Młynarskich "Greno" w Grójcu oraz w radomskim oddziale Powszechnego Banku Gospodarczego w Łodzi, gdzie doszło do samorozwiązania się Komisji Zakładowej.

Członkowie Zarządu Regionu włączyli się w akcję lustracji działaczy związkowych, rozpoczętą na poznańskim KZD. Skierują deklaracje do Instytutu Gaucka, z podpisami złożonymi w obecności notariusza, o woli sprawdzenia, czy w dokumentach Stasi są na ich temat informacje. W przyjętej uchwale, wnioskują o wypełnienie takich deklaracji również przez delegatów na KZD, członków Regionalnej Komisji Rewizyjnej, przewodniczących TKK - delegatur ZR, regionalnych struktur branżowych. - Informacje otrzymane z Instytutu Gaucka mają być udostępniane w przyszłości do wiadomości wyborcom, w przypadku wyborów do KK, władz regionalnych związku, czy w wyborach do parlamentu.

Zarząd Regionu przedłużył pełnomocnictwo Michałowi Wasikowi do reprezentowania interesów "S" Ziemi Radomskiej w Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. - W styczniu, władze regionalne zostały poinformowane, że OPZZ wystąpił do Społecznej Komisji Rewindykacyjnej o "wzruszenie" wyroku, który stanowił o zwrocie "S" Ziemi Radomskiej ok. 1,4 mld starych złotych, tytułem rekompensaty za skonfiskowany w stanie wo-

jennym majątek. Zarząd Regionu, w odpowiedzi, sprzeciwił się "wzruszeniu" wyroku z 1992r., uznając, że jest on prawomocny, a OPZZ nie skorzystał w możliwości zaskarżenia wyroku w ustawowym terminie.

W części informacyjno-korespondencyjnej obrad znalazły się: zaproszenie do udziału w uroczystościach 55. rocznicy powstania AK, które odbędą się 16 lutego br. w Radomiu, zaproszenie kapłanów z kościoła św. Stanisława Kostki w Warszawie do udziału w rekolekcjach wielkopostnych dla ludzi pracy, które odbywają się od 12 do 19 lutego (przedstawiciele Ziemi Radomskiej wysłuchają nauki głoszonej 18 lutego podczas wieczornej Mszy św.).

A.R.

Negocjacje 8 lutego

Rozwiązania dla wierzbickiego ZWAC-u i innych zakładów przedmiotem rozmów rządowo-związkowych

Komunikat /fragmenty/: W dniu 8 lutego 1997r. odbyło się spotkanie przedstawicieli związków zawodowych działających w branży azbestowo-cementowej, przy udziale przedstawicieli Komisji Krajowej NSZZ "S" i Zarządu Krajowego Związku Zawodowego "Budowlani" z przedstawicielami: Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, Krajowego Urzędu Pracy i Państwowego Funduszu Rehabiliacji Osób Niepełnosprawnych. (...)

W trakcie spotkania omówiono:

Problemy systemowe związane z pracą w warunkach szkodliwych.

Strona związkowa przedstawiła propozycje:

- skonstruowania specjalnej ustawy dotyczącej, likwidacji produkcji, wwozu i obrotu azbestem, a także likwidacji ekonomicznych, socjalnych i zdrowotnych skutków dotychczasowego stosowania azbestu,
- stworzenia specjalnego funduszu, który służyłby realizacji tych rozwiązań systemowych.

Przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej zadeklarował przedstawienie stanowiska Ministra Pracy do proponowanych rozwiązań w terminie 2 tygodni od przedstawienia skutków finansowych, jakie spowodowałyby różne warianty rozwiązań. Ministerstwo Pracy nie akceptuje rozwiązań wymagających zmian w przepisach emerytalno-rentowych, natomiast przyjęło jako podstawę dalszych prac propozycję emerytalno-rentowych (...).

Strona związkowa podtrzymała swoje stanowisko, że

specjalne zasiłki przedemerytalne powinni otrzymać mężczyźni ze stażem pracy 25 lat (kobiety 20 lat) i 10-letnim okresem pracy w zakładach przetwarzających azbest. Strona związkowa podtrzymała także swój postulat zastosowania przelicznika 2 lat za 1 rok pracy przy azbestie, przy obliczeniu podstawy wymiaru emerytury. (...)

Przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej zadeklarował przygotowanie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, która umożliwi przejście na wcześniejszą emeryturę wszystkim pracownikom, którzy wykonywali prace w szczególnych warunkach przy produkcji materiałów cementowo-azbestowych lub bezpośrednio przy przetwórstwie azbestu (...).

Plany socjalne związane z restrukturyzacją zakładów

Przedstawiciel Krajowego Urzędu Pracy zadeklarował, w ramach obowiązujących przepisów, gotowość pomocy Rejonowych Urzędów Pracy zarówno dla pracowników odchodzących z zakładów pracy, jak i pozostających w zakładach pracy zmieniających technologię. (...)

Przedstawiciel PFRON zadeklarował gotowość Prezesa PFRON do zwolnienia do opłat karnych z tytułu zwolnień pracowników spowodowanych chorobami zawodowymi, na rzecz tego Funduszu.

Opieka zdrowotna nad pracownikami i byłymi pracownikami.

Ustalono, że 17 marca br. odbędzie się spotkanie, którym zostanie przedstawione opracowanie oceny stanu zdrowia pracowników branży azbestowej wraz z wynikami z tej oceny wnioskami. W spotkaniu wezmą udział przedstawiciele MZiOS oraz ZUS.

Przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej zobowiązał się do wystąpienia do Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej by prace nad centralnym rejestrem osób narażonych na działanie czynników rakotwórczych rozpoczęte od pracowników branży azbestowej. (...)

"S" ws. wyrównania płac sfery budżetowej za 1996r.

Stanowisko Prezydium KK z 11.02.: Prezydium Komisji Krajowej "S" uznaje, że brak dotrzymania przez Rząd terminu wyrównania płac za 1996 rok dla pracowników sfery budżetowej jest kolejnym przykładem łamania umów społecznych i lekceważenia ustaleń Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych.

Ostrzegamy Rząd przed traktowaniem Komisji Trójstronnej jako instytucji pozorowanego dialogu społecznego.

Prezydium KK uznaje, że opóźniona wypłata wyrównania powinna być dokonana z należnymi odsetkami za zwłoczenie.

Prezydium ponadto uważa, że Rząd winien natychmiast uruchomić środki na wypłatę tzw. trzynastej pensji.

*SZKOLENIA*SZKOLENIA*

Propozycje szkoleń :

- * Szkolenie ekonomiczne GRA w PRZEDSIĘBIORSTWO,
- * UKŁADY ZBIOROWE PRACY.

Terminy i bliższe informacje podamy w kolejnym biuletynie. Informacji udziela Alicja Pietrasz - Dział Szkoleń / tel. 251-61/.

Zapraszamy na szkolenia!

Przewodniczący Komisji Szkoleń ZR
Andrzej Gut

Związkowcy się szkolą

Dział Szkoleń mazowieckiej Solidarności zorganizował szkolenie dla działaczy związkowych w przepięknie położonej, wśród lasów Wildze, w dniach od 3 do 6 lutego.

Celem szkolenia było wykształcenie metod pozyskiwania nowych członków do naszego związku i umiejętności przekazywania wiedzy o związku w kontaktach z memi. Uczestnikami szkolenia byli działacze związkowi z Regionu Mazowsze oraz nieliczni przedstawiciele innych regionów.

Szkolenie stało na wysokim poziomie; cele w dużej mierze zostały osiągnięte. Przyczyniła się do tego wiedza i umiejętności prowadzących szkolenie, ale również zaangażowanie uczestników. Szkolenie prowadzili wykładowcy Uniwersytetu Warszawskiego z wydziału dziennikarstwa.

W podsumowaniu, oceniono szkolenie jako bardzo przydatne. Podnoszeniu wiedzy towarzyszyła wspaniała atmosfera. Brawo, więcej takich szkoleń.

z pozdrowieniami uczestnik szkolenia
Janusz Cichy

Konferencja NSZZ "S"

Ekonomiczno-społeczne skutki wzrostu cen nośników energii (2)

W związku ze styczniowymi podwyżkami cen nośników energii, NSZZ "Solidarność" zorganizowała 27 stycznia w Warszawie szeroką debatę na temat skutków ekonomicznych i społecznych tychże podwyżek. Materiał do dyskusji przygotowali związkowcy: Janusz Michalski z Działu Polityki Ekonomicznej KK - na temat "Ekonomicznych aspektów wzrostu cen nośników energii, Zbigniew Kruszyński, członek KK ds. Polityki Społecznej - na temat "Społecznych skutków polityki cenowej Rządu" i eksperci spoza Związku. Prof. dr hab. Witold Koziński, zastępca prezesa NBP wygłosił referat na temat "Wzrostu cen kontrolowanych na inflację i roli NBP w tłumieniu inflacji". O związkach wzrostu cen nośników energii z minimum socjalnym mówiła Barbara Sajkiewicz z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych. Szanse i zagrożenia Nowego Prawa Energetycznego przedstawił inż. Bogusław Zachariasiewicz z Rady Krajowej Federacji Konsumentów, a skutkach regionalnego zróżnicowania cen energii mówił prof. Andrzej Klos z Instytutu Elektroenergetyki Politechniki Warszawskiej.

Przed każdą z ekip rządzących po 1989r. stawał problem systemowych rozwiązań dla polskiej energetyki; znalezienie takich rozwiązań, które zmniejszyłyby energochłonność polskiej gospodarki, zbliżyłyby ceny nośników energii do poziomu cen ekonomicznych, ale jednocześnie cen możliwych do udźwignięcia przez budżety domowe. - Co udało się zrobić, a czego nie? Jak wygląda sytuacja na dzień dzisiejszy? - Wreszcie, jak tę sytuację ocenia i co proponuje "Solidarność"? - możemy dowiedzieć się z wypowiedzi ekspertów zaproszonych przez władze krajowe Związku do udziału w konferencji. - W tym numerze przytaczamy drugą część referatu Zbigniewa Kruszyńskiego z Komisji ds. Polityki Społecznej Komisji Krajowej "S".

A.R.

SPOŁECZNE SKUTKI POLITYKI CENOWEJ RZĄDU (2)

Harmonogram zbliżania cen nośników energii do poziomu cen ekonomicznych

Nie uzyskaliśmy jednoznacznej odpowiedzi co do zasad kształtowania taryf na nośniki energii. W dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu "Założenia polityki energetycznej Polski do 2010 roku" zakładano, że:

- Minister Finansów zachowuje prawo do ustalania cen i taryf na nośniki energii w okresie dwóch lat po wejściu w życie ustawy o Prawie Energetycznym,

- w okresie przejściowym (do 2000 roku) zasady kształtowania taryf miały zawierać mechanizmy przeciwdziałania inflacyjnej funkcji wzrostu cen.

W przyjętej przez Sejm wersji ustawy Prawo Energetyczne nie ma już wzmianki o mechanizmach intyflacyjnych. W dokumencie "Demopolizacja i prywatyzacja elektroenergetyki Polski do 2010 roku" można znaleźć dwa warianty cen energii elektrycznej w latach 1996-2005. Obydwa warianty zakładają w pierwszym okresie wzrost cen (poza

podatkiem VAT) ponad wysokość inflacji i to w okresach kilkuletnich.

Należy przypomnieć, że w okresie lat 1990-1995 podniesiono cenę nośników energii w stosunku do ceny roku 1990 o: 1037% - energii elektrycznej, 2421% - gazu, 3636% - centralnego ogrzewania i 4390% - ciepłej wody.

Ten szokowy dla gospodarstw domowych wzrost cen wszystkich nośników energii nie przyniósł zapowiadanych przez pomysłodawców rezultatów. Nie zmniejszyła się bardzo duża energochłonność polskiej gospodarki. Nadal jest ona 3-4 razy wyższa niż w gospodarkach krajów Europy Zachodniej.

Aby nie dopuścić do wpadnięcia w pułapkę niewypłacalności polskiego przemysłu i polskich rodzin należy niezwłocznie wprowadzić mechanizmy zmniejszające energochłonność. Obecnie nie ma żadnych bodźców, aby zmniejszyć zużycie energii w domach.

Nawiązując do propozycji rządowej osiągania ekonomicznie uzasadnionych cen nośników energii należy zadać pytanie: jakie to mechanizmy zabezpieczające po wprowadzeniu przez rząd zasady TPA zapobiegą wykupowaniu przez największych użytkowników produkcji najtańszych elektrowni. Brak takich mechanizmów doprowadzi do gwałtownego wzrostu cen dla gospodarstw domowych. (...)

Docelowa wysokość zróżnicowania cen energii elektrycznej w poszczególnych regionach kraju

Przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu dwukrotnie zwracali się do Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych o zaakceptowanie przez partnerów społecznych wprowadzenia zróżnicowania regionalnego cen energii elektrycznej. Merytoryczna dyskusja uniemożliwiła fakt braku podstawowych danych do ostatecznej wysokości zróżnicowania. W jednym z dokumentów dostarczonej członkom Komisji Trójstronnej zasugerowano, że przeprowadzono szereg symulacji skutków regionalnego zróżnicowania cen energii dla odbiorców finalnych. Między innymi przyjmują takie ich zróżnicowanie, aby w momencie jego wprowadzenia w życie wszystkie spółki dystrybucyjne miały możliwość wypracowania środków na rozwój. W wyniku otrzymano, że pełna realizacja takiego założenia spowodowałaby odchylenie cen w najsłabszych obecnie spółkach w stosunku do średniej ceny krajowej nawet o 25 punktów procentowych. Uznano to za nadmierne - szczególnie na początku tego procesu - społecznie nieuzasadnione. Właśnie ze względu na społeczne przywrócić założenie, że dochodze-

nie do ekonomicznie uzasadnionego zróżnicowania cen zostanie rozłożone w czasie. Jaka więc będzie docelowa wielkość zróżnicowania i harmonogram dojścia do tej wielkości rząd ostatecznie nie przedstawił. Idea zróżnicowania regionalnego cen energii nie uzyskała akceptacji NSZZ "Solidarność".

Polityka proinwestycyjna w regionach o docelowo najwyższych cenach energii

W trakcie prób pozyskania w Komisji Trójstronnej zgody na rozpoczęcie procesu regionalizacji członkom Komisji przedstawiono mapę ukazującą propozycję regionalnego zróżnicowania cen energii elektrycznej przy założeniu średniego wzrostu cen energii o 4% (dla województwa radomskiego przewiduje się średni wzrost cen, czyli o 4% - dop. red.). Porównanie tej mapy z kartogramem obrazującym rozkład stopy bezrobocia wg. województw nasuwać się może tylko jeden wniosek. Regionalizacja cen energii pogarsza i tak trudną sytuację w mniej rozwiniętych gospodarczo regionach kraju. Przy takiej propozycji niedopuszczalny jest brak uwzględnienia skutków dla rynku pracy i sytuacji bytowej gospodarstw domowych. Tylko dofinansowanie rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz różne elementy zachęcające do tworzenia na wsi przedsięwzięć poza produkcją rolną jest swoistą szansą dla terenów wiejskich.

W proponowanych obecnie rozwiązaniach prawnych (projekt Prawa Energetycznego) brakuje sposobów promocji energii odnawialnych takich jak: energia wodna i wiatrowa, krajowy metan czy też bioenergia. Wykorzystywanie tych źródeł energii dawałoby energię elektryczną dla rolnictwa oraz pracę tysiącom wiejskich bezrobotnych.

Działania osłonowe dla rodzin najuboższych z tytułu podwyżek cen nośników energii

Ministerstwo Przemysłu i Handlu w dokumencie z 1995r. "Założenia polityki energetycznej Polski do 2010 roku" zapowiadało:

"W celu ochrony najuboższych grup społeczeństwa przed skutkami urealniania cen sieciowych nośników energii, Rząd w ramach modyfikacji systemu pomocy społecznej wprowadzi dotowanie odbiorców indywidualnych, zależnie od poziomu dochodu na osobę w rodzinie".

Jednak poza cytowanym zapisem nie przedstawiono żadnych propozycji i należy przyznać, że była to tylko "resortowa deklaracja".

Uważam, że propozycja zróżnicowania cen działań osłonowych na pomoc społeczną zbyt dużym uproszczeniem przy rozwiązywaniu tego problemu. Należy wyraźnie graniczyć dwie kategorie osób kwalifikujących się ewentualnie do otrzymywanych rekompensat:

- 1/ pracowników, emerytów i rencistów
- 2/ beneficjentów pomocy społecznej otrzymujących wynagrodzeń za pracę

W pierwszej kategorii osób rozwój należałoby szukać w realnym zwiększeniu nagrodzeń bądź świadczeń, chociażby w zastosowanie ulg podatkowych. W przypadku drugim można rozważyć działania osłonowe i przez instytucję pomocy społecznej miałyby, że:

- świadczenia w postaci zasiłków socjalnych są fakultatywne i zależą od ilości środków przeznaczonych na ten cel w budżecie przykładowo środki na zasiłki i pomoc socjalną w projekcie budżetu na 1997r. wzrosły tylko o ok. 10% przy planowanym wzroście cen towarów i usług na poziomie 15%.

- wskaźnik cen towarów i usług obniżony przez GUS i będący podstawą waloryzacji świadczeń jest niższy niż dynamika wzrostu cen realne wartości zasiłków oraz progów interwencji socjalnej.

Podsumowanie

W swoim referacie przedstawiłem założenia NSZZ "Solidarność" prowadzące do rozwiązania na płaszczyźnie merytorycznej tego trudnego problemu pogodzenia działań dotyczących przemian gospodarczych w sektorze energetycznym z działaniami w obszarze społecznym. Niestety, ostatnie decyzje w sprawie podwyżek cen nośników energii rozpoczęcie procesu wprowadzenia zróżnicowania cen energii elektrycznej bez przedstawienia rozwiązań wcześniej przedstawionych problemów, należy traktować jako przejaw nieważności partnerów społecznych i instytucji dialogu społecznego. Wskazuje także na brak chęci obecnego Rządu do kompleksowego rozwiązania trudnych problemów dotyczących warunków życia społeczeństwa.

BIULETYN INFORMACYJNY NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 30
tel. 251 - 61, fax 238 - 04

Redakcja: ANNA RAJCHERT
tel. 63 - 43 - 49

Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

egzemplarz bezpłatny